

Perheissä on yritystä

Kemia tuo leivän sukupolvesta toiseen

■ 80 prosenttia Suomen yrityksistä on perheyhtiöitä, jotka työllistävät 42 prosenttia yrityssektorin työntekijöistä. Osa firmoista jää yhden sukupolven ikäisiksi, mutta monet siirtyvät suvussa nuorempien käsiin. Neljä kemian alan yrityksen johtajaa kertoo, millaista on ryhtyä jatkamaan isien työtä.

Sanna Alajoki

Vuonna 1978 perustetussa Teo-Pal Oy:ssa on parhaillaan käynnissä sukupolvenvaihdos toiselta kolmannelle sukupolvelle.

Laboratoriolaitteiden ja vaakojen teknistä tukkukauppaa harjoittavassa yrityksessä on jo siirretty vastuuta, vaikka toimitusjohtajana on yhä isä **Lasse Lindgren**, ja tyttären **Heidi Lindgrenin** käyntikortissa lukee edelleen toimistopäällikkö.

”On hienoa, että Lasse on täällä tukena. En koe, että minulla ihan vielä olisi resursseja vastata yrityksestä kokonaan itse”, Heidi Lindgren sanoo.

Lasse Lindgren työskenteli ennen toimitusjohtajuuttaan miltei 20 vuotta oman isänsä rinnalla.

”Minä olen ollut tässä vasta kuutisen vuotta, joten opittavaa Lasselta on paljon ennen kuin hän voi jäädä eläkkeelle.”

Heidi Lindgren odottaa tulevaa innolla, sillä on mukava päästä toteuttamaan omia ajatuksiaan. Samalla hieman hirtittävääkin.

”Johtaminen itsessään ei pelota, mutta vastuu siitä, että tuotevalikoimamme säilyy jatkossakin laadukkaana, on haaste. Toimitamme laitteita myös kriittisiin mittauksiin, eikä niissä ole varaa virheisiin. Koen, että jaamme osavastuun laitteiden toimintavarmuudesta asiakkaan kanssa.”

▶▶▶

...laatu & tarkkuus
...vä ja toimintavarma
...laatu -suhde
...tai 5 vuoden takuu
...mainen ja nopea huolto

TEOPAL
asiakaspalvelu@teopal.fi
www.teopal.fi

Teo-Palin tuleva toimitusjohtaja Heidi Lindgren pyrkii omaksumaan mahdollisimman paljon tietoa ennen kuin isä jää eläkkeelle.

Laitehuollosta perheyritys vastaa itse. Heidi Lindgren sanoo haluavansa ymmärtää, kuinka hänen myymänsä laitteet toimivat.

”Kun tiedän, miten laitevaihtoehdot toimivat, osaan myös kertoa, miksi suosittelun juuri tiettyä tuotetta.”

Pieni yritys on tehokas

Kun Lasse Lindgren aikoinaan päätti jatkaa yritystä isänsä **Nils Lindgrenin** jälkeen, näytti vielä siltä, ettei kumpikaan hänen tyttäristään ole firmasta kiinnostunut.

”Sukumme on täynnä yrittäjiä. Sanoin aina, että minä en koskaan ryhdy yrittäjäksi, mutta näin siinä vain kävi”, Heidi Lindgren hymyilee.

Alun perin nuori nainen tuli taloon tekemään töitä opiskelujen ohella vain väliaikaisesti. Ammattikorkeakoulu Laurean käynyt Lindgren erikoistui opinnoissaan henkilöstöjohtamiseen. Valmistuttuaan hän halusi vielä syventää osaamistaan työskentelemällä Teo-Palissa ”jonkin aikaa”.

”Sitten kiinnostuin alasta sen monipuolisuuden vuoksi, ja muutama vuosi sitten aloin vakavasti harkita seuraamista isän jalanjäljissä.”

Lapsuudenkodissa isän yrittäjäys ei sen kummemmin näkynyt.

”Se oli läsnä lähinnä leikeissä, joihin saimme kuplamuovia ja pahvilaatikoita. Vanhempani kyllä keskustelivat työasioista, mutta itse osasin kertoa vain isän tittelin ja sen, mitä firma tekee.”

Heidi Lindgrenin mielestä perheyrit-

täjyyden hyvä puoli on siinä, että toisen vahvuudet ja heikkoudet ovat valmiiksi tiedossa.

Toisaalta kun kaksi sukupolvea nyt työskentelee yhdessä, ei erimielisyyksiltäkään aina vältytä, hän myöntää. Mieli-piteidenvaihto kuitenkin myös kehittää yritystä, sillä ”eri näkökulmat ovat aina tervetulleita”.

”Isäkin on tehnyt töitä oman isänsä kanssa, joten hän tietää, millaista oman vanhemman kanssa työskentely on. Itse olen saanut hyvin tilaa kokeilla siipiäni, ja opimme molemmat toisiltamme. Tärkeät päätökset teemme aina yhdessä.”

Perheenjäsenten lisäksi Teo-Pal työllistää myös joitakin perheen ulkopuolisia työntekijöitä.

”Haluamme kuitenkin pysyä pienenä, korkeintaan kymmenen hengen yrityksenä. Silloin voimme vielä reagoida nopeasti, eikä tiedonkulku hidastu.”

Heidi Lindgren pohtii jo etukäteen sitä, kuinka aikanaan täyttää isän suuret saappaat, sillä ”Lassella on ollut vastaus kaikkeen”.

”Lasse onneksi siirtää tietoaan minulle kaiken aikaa ja voi toimia mentorina vielä vuosia. Lisäksi koulutan itseäni jatkuvasti työn ohella. Tuorein tutkintoni on markkinointiviestinnästä, ja seuraavat lienevät laatuajattelun ja yritysjoh-tamiseen liittyviä.”

Työ kulkee aina mukana

”Perheyritykset ovat tärkeitä Suomen tulevaisuudelle”, korostaa toimitusjohtaja **Marco Laaksonen** Ag-Me Oy:stä, joka toimittaa mittareita ja laitteita kemialle ja muillekin toimialoille.

”Tämä asia muistetaan valitettavan harvoin. Suomesta siirtyy yrityksiä jatkuvasti esimerkiksi Viroon. Perheyritykset eivät välttämättä ole suuria, mutta ne pyrkivät pysymään kotimaassa. Sitä ei pitäisi lainsäädännöllä vaikeuttaa.”

Päätös ryhtyä perheyrityksen toimitusjohtajaksi ei ollut Laaksoselle itsestään-selvä eikä yksinkertainen.

”Vastuu on suuri. Kun yrityksemme alakaan ei ole helpoin mahdollinen, jouduin kyllä punnitsemaan tätä tarkkaan”, hän sanoo.

”Mutta kun päätös oli tehty, tästä alkoi nopeasti tulla se oma juttu.”

Yli 60 vuotta toimineen yhtiön henkilökunnalta löytyy tietotaitoa, johon uusi toimitusjohtaja voi luottaa.

”Nuorinkin suvun ulkopuolinen työntekijä on ollut talossa jo parikymmentä vuotta”, kehaisee Laaksonen, jonka mukaan myös firman asiakkuudet ovat pitkäaikaisia.

”Joitakin asiakkaitamme olemme palvelleet jo 30 tai 40 vuotta.”

Suvun yritys on ollut Laaksosen elämässä läsnä ”aina”.

”Niinhän se taitaa olla silloin, kun perheessä on yritys. Edellisenä toimitusjohtajana toimi äitini, ja ennen häntä johdossa oli nyt jo edesmennyt enoni. Hiljattain meillä aloitti myös serkkutyttöni, jonka kanssa kehitämme yritystä eteenpäin yhdessä.”

Laaksonen sanoo, että perheyrittäjäys merkitsee hänelle kunnioitusta isoisän työtä kohtaan ja samalla suvun työn jatkamista.

”Isoisä perusti yrityksen vuonna 1948. Hän sai sen kannattamaan ja myös pysymään suvussa.”

Marco Laaksosen 10- ja 15-vuotiaat lapsetkin tuntevat jo yrityksen arkea.

”Esikoiseni oli viime syyslomallaan meillä töissä. Koskaan ei voi tietää, mikä lapsia kiinnostaa tulevaisuudessa, mutta olisi todella hienoa, jos yritykselle löytyisi taas jatkaja suvun piiristä.”

Omassa yrityksessä on Laaksosen mukaan niin hyvät kuin huonotkin puolensa.

”Perheyrittäjäys merkitsee suvun työn jatkamista.”

Ag-Me Oy:n toimitusjohtaja Marco Laaksonen haluaa muistuttaa perheyritysten merkityksestä koko Suomen tulevaisuudelle.

Christian Aarno / Calcus Kustannus Oy

Algol on kasvanut Espoon Karapellossa monialaiseksi konserniksi. Alexander Bargum on sukuyrityksen neljännen sukupolven johtaja.

”Yrityksen pitää olla aina myyntikunnossa.”

”Tämä vaatii sitoutumista. Kahdeksasta neljään -työtä tämä ei tosiaankaan ole, vaan työtä kantaa aina mukanaan.”

Isossa on pitkäjänteisyyttä

”Yrityksen pitää olla aina myyntikunnossa.”

Näin sanoo **Alexander Bargum**, joka aloitti teknisen kaupan ja terveydenhuollon konsernin Algol Oy:n toimitusjohtajana viime kesäkuussa.

”Vaikkei mitään myyntiaikeita olisi, se on hyvä tapa tarkistaa, toimitaanko oikein. Jos ostaminen kiinnostaa muita, ollaan hyvällä tiellä.”

Lopullinen päätös lähteä johtamaan suvun yritystä oli Bargumille helppo ja haaste houkutteleva.

”Kun tulee tällaisesta perheestä, perheyritys on tavallaan osa identiteettiä”, hän sanoo.

”Jos lähtee tekemään omaa uraa, on omistauduttava sille. Minulla on lakimiehen koulutus, ja ehdin asianajajan työssäni nähdä perheyrityksen ulkopuolista maailmaa kymmenen vuotta. Kun isäni eläkkeelle jääminen tuli ajankohtaiseksi, pohdin asian uudelleen.”

Algolin toiminnan käynnisti aikoinaan saksalainen kauppias **Albert Goldbeck-Löwe**.

”Hän perusti vuonna 1894 Suomeen agentuuri- ja maahantuontiliikkeen ja houkutteli siihen mukaan serkkunsa eli minun isoisäni isän **Ludolf Bargumin**”, Alexander Bargum kertoo sukuyhtiön historiaa.

Noihin aikoihin ei erikoistuttu nykyiseen tapaan, vaan Helsingin Liisankadulla sijainnut yritys toi maahan kaikkea, mitä Suomen kasvava teollisuus tarvitsi. Algol Chemicalsin valikoimiin kuuluu siksi yhä muun muassa pellavaöljy, joka on ollut mukana valikoimassa alusta saakka.

Algolin toimitusjohtaja on välillä tullut suvun ulkopuolelta, mutta suku on aina ollut vahvasti mukana yrityksessä. Alexander Bargumin isä **Magnus Bargum** johti konsernia 1970-luvulta alkaen. Kun hän viime vuonna jätti pestinsä, toimitusjohtajuus siirtyi ensi kertaa yhti-

ön historiassa suoraan isältä pojalle.

”Suomessa on aika harvinaista, että perheyhtiö siirtyy edes kolmannelle sukupolvelle”, omassa yrityksessään neljättä sukupolvea edustava Alexander Bargum huomauttaa.

Historia ei takaa mitään

Sukufirman tulevaisuutta ei toki turvaa pitkäkään historia, Perheyritysten liitossa toimiva Bargum tietää.

”Japanissa meni muutama vuosi siten konkurssiin maailman vanhin perheyritys, joka oli toiminut 40 sukupolven ajan.”

Algol aikoo joka tapauksessa jatkaa perheyhtiönä. Se, onko seuraavakin toimitusjohtaja samaa sukua, jää nähtäväksi.

”Tyttäreni on vasta puolitoistavuotias, joten hänen mielipidettään ei voi vielä

kysyä”, Bargum naurahtaa. Painostaa hän ei aio ja varoittaa muitakin yrittäjiä tekemästä niin.

Suuressa perheyrityksessä on Alexander Bargumin mielestä samantyyppisiä hyviä puolia kuin pienessäkin.

”Tällaisen yrityksen kehitystä pohditaan pitkäjänteisemmin kuin pörssiyrityksen. Päätöksenteko on nopeaa, ja se on lähellä itse liiketoimintaa. Emme tavoittele suurella riskillä nopeita voittoja, vaan fokus voi olla 25 tai 50 vuoden päässä. Perheyhtiötä ei voi mennä pörssiin ostamaan, mikä myös tuo asiakkaan näkökulmasta vakautta.”

Toimitusjohtaja uskoo, että perheyritäjäyys näkyy työntekijöidenkin arjessa.

”Se antaa varmasti tiettyä turvallisuutta. Meiltä myös puuttuvat monenlaiset raportointirutiinit ja muu byrokratia, joita pörssiyrityksissä tarvitaan.”

» » »

Sanna Alajoki

Labo Linen Antti Mykkänen (oik.) sanoo ajautuneensa perheyhtiön johtoon puoliksi varkein. Tukena ovat onneksi veljet Tuomas (vas.) ja Juha Mykkänen.

Perheyrittäjä voi satsata asioihin, jotka eivät ole liiketaloudellisesti perusteltuja.

►►►

Suuressa yrityksessä on kuitenkin aina suuren organisaation haasteet. Toiminta vaatii paljon henkilökuntaa ja monenlaista osaamista. Toisaalta koko tarjoaa edellytykset satsata enemmän vaikkapa taloushallintoon ja sisäiseen koulutukseen.

”Pieni perheyrittäjä on ehkä vielä ketterämpi ja byrokratiaa on vielä vähemmän. Sillä on myös pienemmät volyymit, joten se voi olla erikoistunut johonkin hyvin-kin pieneen segmenttiin.”

Veljesten voimin

Kaksikymmenvuotiaan Labo Line Oy:n toimitusjohtajana on jo jonkin aikaa työskennellyt perheyrittäjien toisen sukupolven edustaja **Antti Mykkänen**.

Isä **Martti Mykkänen** perusti laboratoriolaitteita toimittavan yrityksen vuonna 1993. Tätä nykyä sen omistavat kolmisin Martin pojat Antti, **Tuomas** ja **Juha Mykkänen**.

Firma toimi alkuun Espoon Otaniemessä, kunnes silloiset aloittelevien yritysten tilat jäivät sille pieniksi. Nykyisessä paikassaan Helsingin Alppilassa Labo Line on sijainnut vuodesta 1999.

Nykyinen toimitusjohtaja paiksi ensimmäisen kerran yrityksen töitä jo silloin, kun sitä

ei vielä ollut virallisesti edes olemassa. Viime vuosina hän alkoi pikkuhiljaa yhä useammin huolehtia tehtävistä, jotka aiemmin hoiti isä-Mykkänen. Sukupolvenvaihdos tapahtuikin kuin varkein.

”Yhtäkkiä vain huomasin olevani toimitusjohtaja. Jälkikäteen oli jopa vähän huijattu olo”, Antti Mykkänen hymähtää.

”Se oli vähän kuin pyöräilemään opettelevalta lapselta olisi otettu salaa apupyörät pois”, nauraa Juha Mykkänen.

Poikakolmikkoon ei varsinaisesti kasvatettu perheyrittäjien jatkajiksi.

”Halusin pitkään ryhtyä maanviljelijäksi. Lisäksi olin saanut opiskelupaikan autoalalle juuri ennen kuin tulin tänne vuodeksi töihin. Sen vuoden jälkeen isä patistikin minut opiskelemaan, jolloin hankin sähköalan tutkinnon”, Antti Mykkänen muistelee.

Myös Tuomas ja Juha kertovat vain ”ajautuneensa” isän firmaan. Aivan koko sisarusparvi ei sinne kuitenkaan päätnyt, vaan **Kati Mykkänen** valitsi juristin koulutuksen ja uran.

Perheyrittäjien pyrittäminen ei Antti Mykkäsen mielestä ole helppoa.

”Varmaan en olisi yksin lähtenyt tähän, mutta kun meitä on kolme, uskallimme yrittää.”

Talouden taantumasta huolimatta Labo Linen liiketoiminta on kasvanut vuosi vuodelta, eikä päättynyt vuosi 2012 tehnyt poikkeusta. Firmassa työskentelee nyt yhdeksän henkeä, ja kun tiloja viime kesänä uudistettiin, remontissa otettiin huomioon se, että työpisteitä voidaan tarvittaessa rakentaa vielä muutama lisää.

Perheyrittäjä voi Mykkästen mukaan satsata asioihin, jotka eivät välttämättä ole liiketaloudellisesti perusteltuja.

”Meillä on esimerkiksi tarvetta omalle kuorma-autolle aika harvoin. Olemme silti hankkineet sellaisen, koska kiiretilanteissa kuljetusten tilaaminen muualta hidasti palvelua. Tällaista investointia ei pörssiyrityksessä välttämättä tehtäisi”, Antti Mykkänen pohtii.

Varsinaisen liiketoimintansa ohella Labo Line järjestää laboratorioden henkilökunnalle ammatillista täydennyskoulutusta muun muassa laboratorioalan tapahtumissa.

”Koulutuksia on tullut ohjelmaamme vuosien varrella koko ajan lisää. Pari vuotta sitten pidimme ensimmäisen koulutuksen omissa tiloissamme, joissa voimme ottaa mukaan myös laitteet.” □

Kirjoittaja on kemian diplomi-insinööri ja *Kemia*-lehden vakituinen avustaja.
sanna.alajoki@kemia-lehti.fi